

mine, ut pœnas æternas aliquando finem habituras omniumque rerum in pristinum statum reparationem demonstrant: et hæc opinioni suæ convenienter interpretantur. Ista neque temere, neque frustra disserui, sed intuitu ad illos, qui ad dicta Patrum, scientiæ lumine destituti, impingunt, tenebrisque immersi præcipientes ruunt, vanissimosque libellos adversus catholicam Ecclesiam componunt, quibus Verbi incarnationem ex Virgine labefactare ac evertere nituntur.

Proferunt Origenistæ dicta Theologi ex Oratione in Theophaniam; et Nysseni ex sermone de virtute, et in Nativitatem Christi, et in Beatitudines, et in Cantica, et ex aliis sermonibus. Ut autem **150** magis elucescat monumenta Patrum cum timore Dei et simplici animo legenda et audienda esse; addam prædictis sequentia. Cum Gaianitæ et Theodosiani et Eutychianistæ perpetim Cyrillum obijciant, quasi qui unam duntaxat in Christo naturam agnoscat: contendens hæreticus Cyrillum quam maxime Nestorio patrocinari, etiamsi ignorans id faciat; laqueo, quem ipse tetendit, capitur; hoc ipso, quod ex principio quarti capituli a beato Cyrillo conscripti hæc citat: « Si quis duabus personis sive hypostasibus Christum dividit, anathema sit. »

Ad hæc ita respondet Andreas; « Quam præclarum judicium. Quam pia est hæc Cyrilli de dogmatibus explanatio. Ecce, Patrum, et maxime synodorum more, hypostases tradit esse personas, secutus Patres Nicæni concilii, qui aiunt: Tres esse hypostases sive personas in sacratissima et consubstantiali Trinitate. Si igitur recte asseverat hypostases esse personas, qua ratione in omnibus propemodum lucubrationibus suis appellat ipse naturas hypostases? Nam quando naturas vocat hypostases; hypostases vero personas: quid aliud profitetur, nisi diversas in Christo personas? ut cum ait naturas, sive hypostases mansisse inconfusas. Cujus hypostases, o eximie Cyrille? Clarum quod Christi; siquidem tu ita hypostases definis. Quod si definitio hæc personas esse hypostases a te non est profecta, potuisset fortasse quis tui defendendi gratia dicere, Cyrillum nomine hypostaseon non intelligere personas, sed subsistentias quasdam rerum substantialium; sed cum tu adversus te ipsum definitionem illam attuleris; nullus de cætero defensionis locus tibi relinquitur. Quare quando dicis Christi naturas, sive hypostases mansisse inconfusas, nihil aliud dicis, quam mansisse inconfusas hypostases sive personas. Unde ex hac a te lata lege, nimirum, naturas esse hypostases sive personas, sequitur tres esse naturas in tribus sanctissimæ Trinitatis personis, ut Ariani contendunt; duas vero personas in duabus unigeniti Filii naturis. Itaque cum ais tractatu De adoratione in spiritu: duarum Christi naturarum sive hypostaseon

ρόντες, οὐκ ὀλίγας χρήσεις, ὡς τοῦ θεόφρονος Γρηγορίου τοῦ Νύσσης, καὶ τοῦ Θεολόγου ὑπαρχούτας, καὶ ταῦτάς πρὸς τὸ αὐτοῖς δοκοῦν ἐρμηνεύοντες. Ταῦτα δέ μοι οὐκ εἰκῇ οὐδὲ μάτην εἴρηται, ἀλλ' ἐκείνους αἰνίττομαι, τοῖς λεξειδίοις καὶ χρησειδίοις τῶν Πατέρων προσκόποντας, καὶ φῶς γνώσεως μὴ ἔχοντας, καὶ σκοτούμενους, καὶ πίπτοντας, καὶ συντάγματα φλυαριῶν συντάττοντας κατὰ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἐνανθρώπησιν τὴν ἐκ Παρθένου τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀρνούμενα καὶ ἀνατρέποντα.

Προφέρουσιν οἱ Ἀριγενισταὶ χρήσεις ἐκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τὰ Θεοφάνια τοῦ Θεολόγου· καὶ πάλιν, τοῦ Νύσσης [Νύσσης], ἐκ τοῦ περὶ ἀρετῆς, καὶ τοῦ εἰς τὴν Γένναν, καὶ εἰς τοὺς Μακαρισμοὺς, καὶ εἰς τὰ Ἄσματα, καὶ εἰς ἑτέρους λόγους. Προσθήσω δὲ τοῖς εἰρημένοις πρὸς ἐντελεστέραν ἀπόδειξιν, ὅτι χρή μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ ἀπλότητος ψυχῆς τοὺς λόγους τῶν ἁγίων Πατέρων ἀκούειν καὶ ἐρευνᾶν. Προβαλλομένων ἄνω καὶ κάτω τὸν ἅγιον Κύριλλον Γαϊανιτῶν τε καὶ Θεοδοσιανῶν, καὶ Εὐτυχιανιστῶν, ὡς μίαν φύσιν λέγοντα ἐπὶ Χριστοῦ, δισχυρίζόμενος ἐν τῇ ἑαυτοῦ συγγραφῇ, ὅτι μᾶλλον τῷ Νεστορίῳ συνηγορεῖ Κύριλλος, εἰ καὶ τὰ μάλιστα, φησὶ, λέληθεν ἑαυτὸν, εἰς ὃν φεύγει βρόχον, εἰς αὐτὸν ἀγρευθεὶς· ἐν οἷς προσήγαγεν εὐθὺς ἐκ προοιμίων τὸ τέταρτον κεφάλαιον τοῦ αὐτοῦ μακαρίου Κυρίλλου, τὸ λέγον· « Εἴ τις προσώποις δυσὶν ἡγουν ὑποστάσει διαιρεῖ τὸν Χριστὸν, ἀνάθεμα ἔστω. »

Καὶ πρὸς ταῦτά φησιν ὁ Ἀνδρέας· « Εὖγε ὄντως τῆς ὀρθῆς κρίσεως· καὶ ὑπερεῦγε τῆς εὐσεβοῦς τῶν δογμάτων Κυρίλλου ἐκθέσεως. Ἴδου γὰρ πατρικῶς, καὶ μάλα συνοδικῶς, πρόσωπα εἶναι τὰς ὑποστάσεις ὀρίζεται, τοῖς ἐν Νικαίᾳ ἁγίοις Πατράσιν ἐπόμενος τοῖς λέγουσιν τρεῖς ὑποστάσεις, ἦτοι πρόσωπα ἐπὶ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος. Εἰ οὖν πρόσωπα εἶναι τὰς ὑποστάσεις καλῶς δισχυρίζεται, πῶς ἐν πᾶσιν αὐτοῦ σχεδὸν τοῖς διδάγμασι τὰς φύσεις ὑποστάσεις εἶναι ἐκήρυξε; Λέγων γὰρ τὰς φύσεις ὑποστάσεις, τὰς δὲ ὑποστάσεις πρόσωπα, τί ἄλλο ὁμολογῶν εὐρεθήσεται, ἀλλ' ἢ διάφορα ἐν Χριστῷ πρόσωπα, ὡς ὅτ' ἂν λέγῃ, Ἀσύγχυτοι μεμενήκασιν αἱ φύσεις, ἡγουν αἱ ὑποστάσεις. Αἱ ὑποστάσεις τίνας, ὧ γεννάδα Κύριλλε; Πρόδηλον αἱ τοῦ Χριστοῦ. Εἰ καὶ ὅλως ὑποστάσεις ὀρίζῃ. Εἰ γὰρ μὴ σὺ τὸν τοιοῦτον ὅρον δέδωκας, τοῦτ' ἔστι, πρόσωπα τὰς ὑποστάσεις εἶναι, τάχα ἂν ἡδύνατό τις ὑπὲρ σοῦ ἀπολογούμενος λέγειν, ὅτι οὐ πρόσωπα Κύριλλος νοεῖ τὰς ὑποστάσεις, ἀλλ' ὑπάρξεις τινὰς πραγμάτων ἐνουσίων. Σοῦ δὲ καθ' ἑαυτοῦ τὸν τοιοῦτον ἐξενεγκόντος ὅρον, ἀποκέχλεισται σοι λοιπὸν πᾶσα περὶ τούτου ἀπολογία. Οὐκοῦν ὅτε λέγεις, ἀσύγχυτοι μεμενήκασιν αἱ Χριστοῦ φύσεις, ἡγουν αἱ ὑποστάσεις, οὐδὲν ἕτερον λέγεις, ἀλλ' ἢ, ὅτι Ἀσύγχυτοι μεμενήκασιν αἱ Χριστοῦ ὑποστάσεις, ἦτοι τὰ πρόσωπα. Ὅθεν κατὰ τοῦτόν σου τὸν ὅρον καὶ νόμον, τὸν φάσκοντα, τὴν φύσιν ὑπόστασιν ἦτοι πρόσωπον εἶναι, εὐρεθήσῃ τρεῖς μὲν φύσεις λέγων Ἀρειανικῶς ἐν τοῖς τρισὶ προσώποις τῆς ἁγίας Τριάδος, δύο δὲ πρόσωπα ἐπὶ τῶν δύο, ὧν ὁμολογεῖς φύσεων Χρι-